

บทคัดย่อ

T 148415

ชื่อภาคนิพนธ์ : บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับ
การอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำปัดตานี : ศึกษากรณีโรงเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอธารโศ จังหวัดยะลา

ชื่อผู้เขียน : นายจุมพล ทองใหม่

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ปีการศึกษา : 2545

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำปัดตานี โดยได้ทำการศึกษาจากข้อมูลทางเอกสารและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน 8 ราย โดยเป็นตัวแทนของโรงเรียนที่ทำการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ผลการศึกษา พบว่า ครูมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แยกเป็นประเด็นดังนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตรจัดอยู่ในระดับสูง การมีส่วนร่วมในการทำหลักสูตรอยู่ในระดับต่ำ ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกหลักสูตรในด้านการจัดทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรจัดอยู่ในระดับสูง ส่วนด้านการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับต่ำ

จากการศึกษาพบว่า หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีข้อจำกัดอยู่หลายประการไม่สามารถสะท้อนสภาพความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและท้องถิ่น ครูอาจารย์มีบทบาทในการร่วมจัดทำหลักสูตรน้อยมาก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก็มีข้อจำกัดเช่นกัน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 มุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความสมบูรณ์ โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความเป็นเอกภาพ มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้ จึงทำให้เอื้อต่อการปลูกจิตสำนึกค่านิยมอันพึงประสงค์ด้านการอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำปัดตานี จากการศึกษาโรงเรียน จำนวน 4

T148415

โรงเรียน ในพื้นที่อำเภอธารโต พบว่า มีโรงเรียนนำร่องหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ 1 โรงเรียน มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสูงมาก มีการบูรณาการเชื่อมโยงข้ามรายวิชา จัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ดี ครูมีบทบาทด้านการจัดทำหลักสูตรสูงมาก และมีการทำหลักสูตรสถานศึกษา

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะที่สำคัญเพื่อให้ครูมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำปัตตานี คือ โรงเรียนจะต้องกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำปัตตานีไว้เป็นพันธกิจหลัก เพื่อที่จะได้นำกรอบวิสัยทัศน์ไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาหรือหลักสูตรเพิ่มเติมต่อไป และครูจะต้องได้รับความรู้เรื่องแม่น้ำปัตตานีอย่างแท้จริง เพื่อจะได้มีความรู้แบบองค์รวมใช้บทบาทของครูถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน

This study aimed to study Teachers' role in the arrangement of learning and teaching about Pattani Basin Conservation and Development. Methods of the study were documentary research and in-depth interview with 8 key informants who represent junior high school each. Data was analysed by using descriptive statistics.

Findings of the study were :

Teachers had their roles in the arrangement of learning and teaching about conservation and development of natural resources and environment in the following issues : the arrangement of learning and teaching activities in school curriculum was at high level : participation in producing school curriculum was at low level ; the arrangement of other learning and teaching activities besides school curriculum, particularly in supplementary activities was at high level ; planing on development of students was at low level.

TE 148415

The study found that there were limitations of curriculum of junior high school B.E. 2541 (revision in B.E. 2533). The curriculum had not reflected the real need of education institute and local demand. Teachers had very low level of participation in producing curriculum. In addition, the arrangement of learning and teaching activities had its limitations. On the contrary, basic education curriculum B.E. 2544 emphasized and prioritized knowledge, thoughts, capacity, moral, learning process and social responsibilities to develop and enhance potential of Thai people by using child-centered development. The 2544 curriculum was unity and flexible in content, timing and learning management. Therefore, it would facilitate awareness raising and positive values on Pattani river conservation and development. From the study in 4 schools in Amphoe Thanto, there was one pilot school of basic education curriculum which organized student development activities at very high level, having interdisciplinary study, well conducted environmental conservation activities, having teachers' involvement in producing curriculum at high level, and arranging of school curriculum.

The researcher had major recommendation to involve teachers in the arrangement about Pattani river conservation and development. School has to determine its vision on conservation and development of Pattani river in its major mission, therefore school could translate its vision to formulate school's curriculum or supplementary curriculum. In addition, teachers are needed to have knowledge on Pattani river, therefore they would possess holistic knowledge and be able to transfer their knowledge to students through teaching and learning process.